

Секція 6. Трансформаційні процеси, розвиток аграрного сектора та сільських територій

АГРАРНІ ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

КОРОПЕНКО Михайло, здобувач вищої освіти спеціальність 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Досліджується функціонування підприємств в аграрній сфері економіки, яка відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки країни та розвитку економіки в цілому. Розкрито основні принципи діяльності аграрних підприємств, проаналізовано структуру, правові аспекти, а також фактори, що впливають на ефективність ведення сільськогосподарського виробництва. Особливу увагу приділено ролі інноваційних технологій і стратегічного управління у підвищенні конкурентоспроможності аграрних підприємств.

Ключові слова: аграрне підприємство, сільське господарство, економіка, інновації, управління, ефективність

Аграрний сектор є ключовим елементом економіки будь-якої країни, оскільки він забезпечує продовольчу безпеку та постачання сировини для інших галузей. Розвиток підприємництва в цій сфері сприяє підвищенню ефективності виробництва, конкурентоспроможності та економічного зростання. Особливість аграрного виробництва полягає в його тісному зв'язку з природними ресурсами, що робить його залежним від стану землі та природних умов.

Для розвитку аграрної галузі необхідні значні інвестиції, як внутрішні, так і зовнішні, а також підтримка міжнародних фінансових організацій. Головною метою інвестиційної політики є модернізація агропромислового комплексу та впровадження нових технологій, що дозволить знизити витрати, підвищити заробітну плату і виробляти продукцію, яка може конкурувати на світових ринках.

Аграрні підприємства поділяються на кілька типів: ті, що займаються рослинництвом, тваринництвом або мають змішану спеціалізацію, що допомагає їм знижувати ризики. Сучасне аграрне виробництво не може обійтися без інноваційних технологій, таких як автоматизація, дрони та

супутниковий моніторинг, що дозволяє підвищити продуктивність і зберегти природні ресурси. Підвищення ефективності використання економічного потенціалу аграрних підприємств є важливим для вирішення як економічних, так і соціальних завдань [2]. Економічний потенціал підприємства відображає його здатність стабільно отримувати прибуток, задовольняючи потреби споживачів в умовах обмежень і враховуючи перспективи розвитку. На цьому рівні здійснюється управління ресурсами, виробництвом, збутом, фінансами та інвестиціями, що забезпечує прибутковість підприємства.

Аналіз технічних та технологічних аспектів показує, що зростання пасивної частини основних фондів підприємства негативно впливає на показники ефективності, такі як фондвіддача. Для досягнення оптимальних результатів важливо підтримувати баланс між основними та оборотними фондами.

Попри скорочення кількості працівників у сільському господарстві, спостерігається загальне зростання продуктивності праці. Однак потенціал праці використовується не повністю, що підтверджується коефіцієнтом робочого часу на рівні 85-95% [1, с.35-38].

Ефективність використання економічного потенціалу аграрних підприємств оцінюється через інтегральний індекс, який характеризує прибутковість та ефективність використання ресурсів у порівнянні з іншими підприємствами. Для підвищення ефективності використання економічного потенціалу необхідно оптимально використовувати наявні ресурси та впроваджувати інноваційні проєкти, що сприятиме конкурентним перевагам підприємств.

Основними викликами для аграрного сектора є зміни клімату, коливання цін на сільськогосподарські товари на світовому ринку та конкуренція з імпортом. Державне регулювання та субсидії також мають значний вплив на прибутковість підприємств.

В умовах глобалізації зростає попит на екологічно чисті продукти, що відкриває нові можливості для розвитку аграрного бізнесу. Інвестиції в

органічні методи виробництва і вихід на міжнародні ринки можуть сприяти зміцненню конкурентоспроможності підприємств [3].

Україна є привабливою для інвесторів завдяки своєму агропромислому комплексу. Однак недостатність власних ресурсів і обмежений доступ до кредитів вимагають більшої державної підтримки та активізації регіональних інвестиційних програм. Для успішного розвитку аграрного сектора необхідно вдосконалювати механізми інвестиційної діяльності, залучаючи внутрішні й зовнішні ресурси.

Література:

1. Сімкова Т. О., Байда О. К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8465> (дата звернення: 27.09.2024). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.12.119](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.12.119)
2. Лугош, Л. (2024). Інвестиційна привабливість регіону та механізми її забезпечення. *Сталий розвиток економіки*, (3(50), 244-248. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-36>.
3. Федун, І., Бей, Р., & Пискливець, В. (2022). Теоретичні аспекти розвитку підприємництва в сільській місцевості України. *Економіка та суспільство*, (40). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-28>

Abstract: *This paper explores the functioning of enterprises in the agricultural sector of the economy, which plays a crucial role in ensuring the country's food security and overall economic development. The work reveals the main principles of agricultural enterprises' operations, analyzes their structure, legal aspects, and the factors influencing the efficiency of agricultural production. Special attention is given to the role of innovative technologies and strategic management in enhancing the competitiveness of agricultural enterprises. The research findings may be valuable for managers of agricultural enterprises, economists, and other professionals in the agricultural sector.*

Keywords: *agricultural enterprise, agriculture, economy, innovation, management, efficiency.*

**Науковий керівник – КУЧМІЙОВА Тетяна,
канд. екон. наук, доцент кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**